

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Német Szövetségi Köztársaság országinformáció

Készítették:

Wersényi György, Varga Renáta, Komma Krisztián,
Schüschletz Sándor,
Barabás Emőke, Bencsik Dávid, Kardos Levente

KGA

2018

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Német Szövetségi Köztársaság

állami berendezkedés:	föderalizmus
Szövetségi tartományok:	16
Szövetségi főváros:	Berlin
Lakosság száma (2017):	82,79 millió
Tartományi bontásban:	

Alsó-Szászország	7,963 millió
Baden-Württemberg	11,023
Bajorország (Bajor Szabad Állam)	12,997
Berlin (városállam)	3,613
Brandenburg	2,054
Bréma (Szabad és Hanzaváros)	0,681
Észak-Rajna-Vesztfália	17,912
Hamburg (Szabad és Hanzaváros)	1,831
Hessen	6,243
Mecklenburg-Előpomeránia	1,611
Rajnavidék-Pfalz	4,074
Saar-Vidék	0,994
Schleswig-Holstein	2,890
Szász-Anhalt	2,223
Szászország (Szász Szabad Állam)	4,081
Tübingia (Tübingia Szabad Állam)	2,151

Fontosabb gazdasági mutatók

Mutató megnevezése	Mértékegység	2012	2013	2014	2015	2016	2017
GDP értéke (folyó áron)	Mrd EUR	3 035,33	3 160,16	3 303,88	3 383,44	3 491,64	3 633,30
GDP változása (reál)	%	0,49	0,49	1,93	1,74	1,94	2,22
Egy főre jutó GDP folyó áron	EUR/fő	38 174,87	40 310,93	41 620,52	35 799,98	36 587,17	38 525,43
Infláció (HICP)	%	2,01	1,50	0,91	0,23	0,48	0,13
Munkanélküliségi ráta	%	5,38	5,23	4,98	4,62	4,12	3,7
Export értéke	Mrd EUR	1 411,78	1 475,84	1 540,48	1 370,80	1 389,53	1 504,87
Import értéke	Mrd EUR	1 224,79	1 282,11	1 307,14	1 137,03	1 149,36	1 263,57
Kihelyezett FDI állomány	Mrd EUR	85,86	80,96	99,69	111,72	79,03	108,33
Befektetett FDI állomány	Mrd EUR	56,71	58,40	17,13	46,88	50,30	67,56

Forrás: World Bank

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Gazdasági és politikai helyzetkép

1. Alapinformációk: politikai berendezkedés, gazdasági-politikai szövetségi és viszonyrendszer (pl. EU, NATO, regionális gazdasági szervezeti tagság)
2. Aktualitások
3. Választások
4. Gazdaságpolitikai célok
5. Kiemelkedő érdekcsoportok

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Gazdasági és politikai helyzetkép

1. Alapinformációk: politikai berendezkedés, gazdasági-politikai szövetségi és viszonyrendszer

Németország demokratikus föderális parlamentáris köztársaság. A szövetségi szintű törvényhozás Németországban a Bundestag (a német szövetségi parlament) és a 16 szövetségi államot (Länder) képviselő Bundesrat (Szövetségi Tanács) joga. Németország parlamentáris, nem elnöki rendszerű demokrácia, tehát a kormányt nem az elnök vezeti, hanem a kormányfő (Angela Merkel), az államelnök szerepe pedig jórészt ceremoniális. A szövetségi elnök döntéseivel és nyilvános megjelenéseivel a német államot, illetve annak legitimitását és egységét jeleníti meg.

Németország 1955. óta tagja a NATO-nak, és hagyományosan vezető szerepet tölt be az Európai Unióban. Célja az egy egységes és hatékony európai kül- és biztonságpolitika és a monetáris unió további kibővítése. Kiemelt külpolitikai célja az éghajlatváltozásról szóló Kiotói Jegyzőkönyv végrehajtása és a Nemzetközi Büntetőbíróság világméretű elismerése, illetve a közel-keleti konfliktus békés megoldása.

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Gazdasági és politikai helyzetkép

2. Gazdasági és politikai aktualitások

GAZDASÁGI

- Dízelbotrány és hatásai (autóipar visszaesése, új fejlesztési irányok, önvezető autók, elektromobilitás)
- Digitalizáció: a szélessávú-hálózat kiépítési problémái, ipar4.0 versenyelőny
- A barnakőszén-kitermelés kérdése (bányászat teljes leállítása vs. fenntartása)
- Atomenergia helyett megújuló energiatermelésre való fokozatos átállás
- Északi-Áramlat 2 politikai és gazdasági vetülete

POLITIKAI

- A CDU/CSU/SPD nagykoalíciós kormány programjának ismételt keresztülvitele csökkenő társadalmi elfogadottság tükrében
- A migráció kérdése
- Merkel kancellár és a koalíciós pártok támogatásának csökkenése, a szélső jobb erősödése

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Gazdasági és politikai helyzetkép

3. Szövetségi szintű választások: parlament és szövetségi elnökválasztás

SZÖVETSÉGI PARLAMENT (BUNDESTAG)	
LEGUTÓBBI VÁLASZTÁS DÁTUMA	2017. szeptember 24.
MANDÁTUMOK ÉRVÉNYESSÉGE	4 év
KÖVETKEZŐ VÁLASZTÁSOK VÁRHATÓ IDŐPONTJA	2021

SZÖVETSÉGI ELNÖK (BUNDESPRÄSIDENT)	
LEGUTÓBBI VÁLASZTÁS DÁTUMA	2017. február 12.
MANDÁTUM ÉRVÉNYESSÉGE	5 év
KÖVETKEZŐ VÁLASZTÁSOK VÁRHATÓ IDŐPONTJA	2022

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Gazdasági és politikai helyzetkép

3. Tartományi szintű választások: tartományi parlamentek

SZÖVETSÉGI TARTOMÁNY	VÁLASZTÁS ÉVE	SZÖVETSÉGI TARTOMÁNY	VÁLASZTÁS ÉVE
Alsó-Szászország	2022	Hessen	2018. október 28.
Baden-Württemberg	2021	Mecklenburg-Elő-Pomeránia	2021
Bajorország	2018. október 14.	Rajna-vidék-Pfalz	2021
Berlin	2021	Saar-vidék	2022
Brandenburg	2019 ősz	Szászország	2019.szeptember 1.
Bréma	2019. május 26.	Szász-Anhalt	2021
Észak-Rajna-Vesztfália	2022	Schleswig-Holstein	2022
Hamburg	2020	Tübingia	2019. október 27.

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Gazdasági és politikai helyzetkép

4. Gazdaságpolitikai célok

- A Stabilitási Törvény által kitűzött célok: növekedés, foglalkoztatás, az infláció féken tartása és a külső egyensúly biztosítása (ún. Mágikus négyszög)
- A német vállalatok azon belül is a kkv-k versenyképességének növelése
- Az energiaátmenet sikerének biztosítása
- Az innováció, a start up-ok és K+F támogatása
- Egy nemzetközileg versenyképes vállalat alapítási-és növekedési finanszírozási rendszer megerősítése
- A nők a munkaerőpiaci helyzetének javítása

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Gazdasági és politikai helyzetkép

4. Gazdaságpolitikai célok

- Az autóipar megvédése a dízelbotrány negatív hatásaitól, egyben az elektromobilitás ösztönzése
- Digitalizáció terjesztése: üvegszál- és 5G-hálózatok kiépítése, ipar4.0 elősegítése, oktatás, adatszuverenitás, EU-szintű digitális szabadpiac megteremtése
- Fenntartható mezőgazdaság és vidékfejlesztés
- Atomenergia-és fosszilis erőművek fokozatos leépítése mellett a megújuló energiatermelésre való átállás, az ehhez szükséges nagyteljesítményű elektromos áramvezetékek kiépítése Észak-Dél irányban
- Tőkeexport további, intenzív növelése

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Gazdasági és politikai helyzetkép

5. Kiemelkedő érdekcsoportok

Ágazat	Gazdasági ereje (éves forgalom / alkalmazottak száma)	Legfontosabb érdekérvényesítő szervezetei	Lobbisták
Gyógyszeripar	38 milliárd EUR 120.000 fő	Gyógyszerkutatók Szövetsége (VFA) Gyógyszeripari szövetség (BPI)	Han Steutel (a VFA elnöke)
Autóipar	112,5 milliárd EUR 723.000 fő	Autóipari szövetség (VDA)	Bernhard Mattes (a VDA elnöke)
Energiaszektor	125 milliárd EUR 280.000 fő	Energia- és Vízügyi Szövetség (BDEW) Német Atomfórum (BMWi)	Stefan Kapferer (a BMWi egykori államtitkára, a BDEW elnöke)
Biztosítók	177 milliárd EUR 344.000 fő	Német Biztosítók Szövetsége (GDV)	Dr. Wolfgang Weiler

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Gazdasági és politikai helyzetkép

Vezető német iparágak tartományonként

Tartomány

Ágazat(ok)

Baden-Württemberg

autóipar, gépipar, fémipar, vegyipar, egészségipar

Rajna-Vidék-Pfalz

mezőgazdaság, borászat, egészségipar

Saar-Vidék

autóipar, gépipar

Bajorország

autóipari (Audi, BMW), beszállítói ipar, gyógyszeripar, vadász szövetség

Észak-Rajna-Vesztfália

autóipar (Opel, Ford), gépgyártás, gyógyszeripar (Bayer), vegyipar

Hessen

vegyipar, irodagépek és számítógépek gyártása s, gépgyártás

Berlin, Hamburg

gépgyártás, irodagépek és számítógépek gyártása, vegyipar

Bréma

autógyártás (Mercedes-Benz), élelmiszeripar, dohányipar

Brandenburg

vegyipar, autóipar, vasúti kocsik és villamosgyártás,

Schleswig-Holstein

gépgyártás, vegyipar, irodagépek és számítógépek gyártása

Mecklenburg-Előpomeránia

gépgyártás, fémfeldolgozás

Alsó-Szászország

autógyártás (Volkswagen), gépgyártás, vegyipar

Szászország

autóipar (Volkswagen, BMW, Porsche), autóipari beszállítóipar

Szász-Anhalt

vegyipar, fémfeldolgozás, gépgyártás

Tübingia

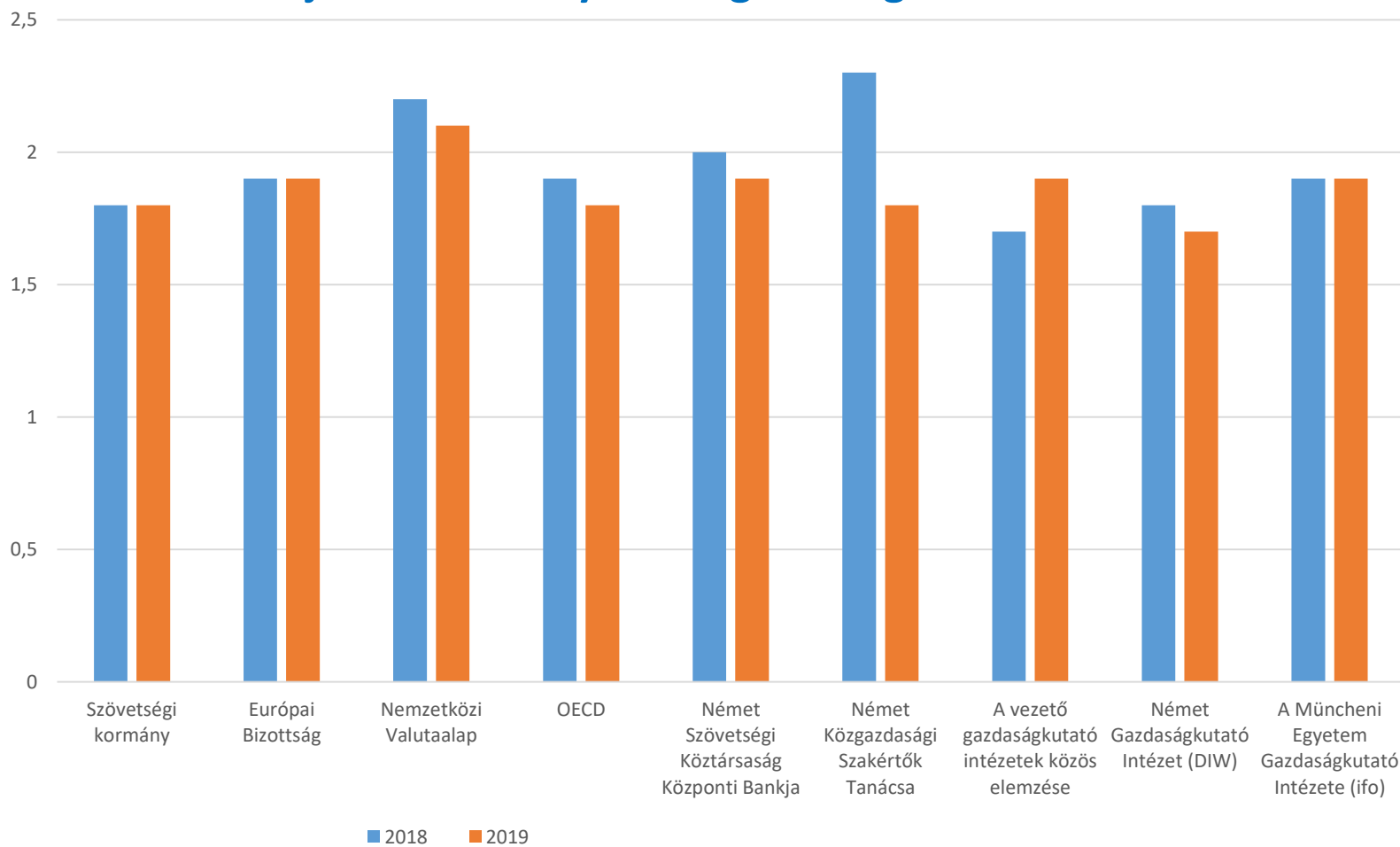
irodagépek/számítógépek gyártása, gépgyártás, autóipar (MAN, Neoplan)

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kilátások

GDP előrejelzés kormányzati és gazdaságkutató intézetek részéről

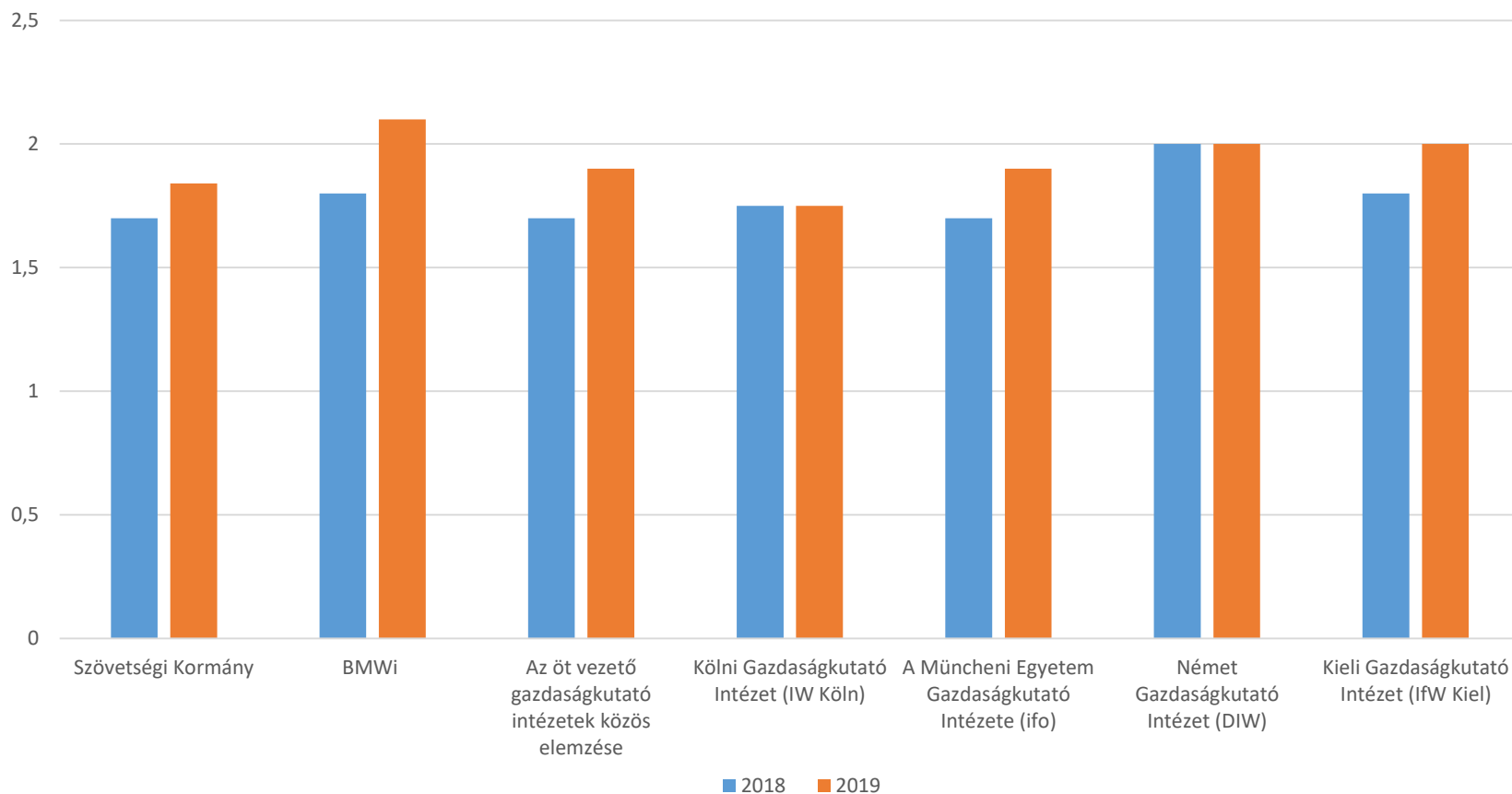

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kilátások

Infláció előrejelzés kormányzati és gazdaságkutató intézetek részéről

Kilátások

2. Szövetségi gazdaságpolitika

Prioritások 2019-ben:

- kutatás és fejlesztés
- vidékfejlesztés
- innovatív start-upok
- KKV-k digitalizálása
- külkereskedelmi promóció
- innováció, technológia és e-mobilitás
- ipari K+F
- technológia és innováció transzfer
- légiközlekedés
- szolgáltatások (kulturális és kreatív iparágak, egészséggazdaság, idegenforgalom)
- energia és fenntarthatóság (energiahatékonyság, megújuló energiák és nukleáris biztonság)
- épületek energetikai felújítása
- exportösztönzés

Kilátások

2. Tartományi gazdaságpolitikai fókusz

Bajorország	autóipar, gyógyszeripar, szolgáltatások, turizmus, infrastruktúra, digitalizáció, oktatás, mezőgazdaság, elektromobilitás, duális képzés
Baden-Württemberg	digitalizáció, Ipar 4.0, autóipar, kibocsátás, infrastruktúra, közlekedés, egészségipar
Rajna-Vidék-Pfalz	mezőgazdaság, digitalizáció, egészségügy
Saar-Vidék	digitalizáció, munkaerőpiac
Észak-Rajna-Vesztfália	autóipar, autóiipari beszállítók, gépipar
Hessen	vegyipar és gyógyszergyártás, a tartomány „Németország gyógyszerháza”, pénzügyi szolgáltatások (Frankfurt am Main)

Kilátások

3. Növekedési potenciállal bíró ágazatok

Vezető piacok jövőbeli potenciállal

- egészségügy
- e-mobilitás
- klímavédelem, megújuló energia
- ipar4.0
- új nyersanyagok

* digitálizáció és automatizálás, autonóm vezetés, mesterséges intelligencia, akkumulátor technológiák és akkumulátorcella-gyártás, IT-biztonság, biotechnológia és kvantumtechnika, repülőgépipar, tengeri technológiák, mikroelektronika

*Intelligens szolgáltatások, intelligens adatok, digitális hálózatok, digitális tudomány, digitális oktatás, digitális életstílus, digitális menetrend
mesterséges intelligencia, úrkutatás, építőipar, elektrotechnika/elektronika

* szolgáltatási ágazat

Építőipar, agrárium, digitális üzleti modellek, platformökonómia

Kilátások

4. Veszélyek, piacra lépési nehézségek

Németország 82 milliós – a magyar vállalatok számára hatalmas – piac. Igényes vevőkkel, jó fizetőképességgel és –képességgel, a jó minőségű és megfizethető árukból is túlkínálattal. A német piac hagyományosan jól viszonyult az ismert magyar termékekhez, de magas követelményszintet támaszt az árukkal szemben. A magyar árualappal az egész német piac nem lefedhető, érdemes tartományokban gondolkodni. Versenyhátrány jelenthetnek a menedzsment-kompetenciabeli hiányosságok, az elégtelen marketing, a nyelvtudás hiánya és a megbízhatatlan, ad hoc kommunikáció illetve a termékeknél a hosszútávon fenntartható minőség esetleges hiánya.

Kilátások

5. Adókönyezet rövid bemutatása

Jövedelemadó (Progresszív adózási sávok) - Einkommenssteuer

1. Adómentes összeg: 0-7.664,00.- €/év. Nem keletkezik jövedelemadó, vagyis adómentes.
2. Alsó zóna: növekedő adóhányad 15%-tól 23,97-ig a 7.665,00.-12.739,00.- € sávban.
3. Progressziós zóna: növekedő adóhányad 23,97%-tól 42,00%-ig a 12.70,00- 52.151,00.- € sávban.
4. Proporciónális zóna: 42%-os adóhányad 52.152,00.- € fölött.

Forgalmi adó (ÁFA) - Umsatzsteuer

Németországban az általános forgalmi adó hatálya alá tartozó termékekre és szolgáltatásokra jelenleg 19%-os adót vetnek ki. Élelmiszerekre, könyvekre, művészeti és más kulturális termékekre, valamint az életfenntartás szempontjából fontos árucsoportokra a forgalmi adó mértéke 7%. A külföldi vállalatok németországi telephelyei, mint belföldi adóalanyok a német adójog szerint a lebonyolított üzletek utáni bevételt a német adóhivatal felé (Finanzamt) havonta vagy negyedévente (általános adó forgalomtól függően) kötelesek bevallani és befizetést teljesíteni.

Egységes társasági adó – Körperschaftssteuer

A német adójog nem tesz különbséget magyar anyacég németországi telephelye, vagy a német jogállás szerint önálló belföldi társaságként működtetett magyar leányvállalat között. Mindkét esetben belföldi (németországi) adóalanynak minősül, így mindkét vállalti adóforma adóköteles. A külföldi vállalatok németországi telephelyei éppúgy saját adószámot kapnak, mint a belföldi cégek, emellett adójogi is önálló társaságként rendszeresen, teljes körűen adónyilatkozatot és adóbevallásokat kell benyújtaniuk a német adóhivatal részére. A társasági adót a vállalat nyereségére vetik ki, mértéke Németországban egységesen 15%.

Iparüzési adó – Gewerbesteuer

Az iparüzési adót a városok, községek vonják be saját céljaikra, az adó mértékét is ők állapítják meg, ezért ez régióként igen eltérő Németországban. Általánosságban elmondható, hogy az iparüzési adó mértéke kb. 15%-ot tesz ki, így a 15%-os társasági adóval együtt a vállalatok tényleges adóterhe kb. 30%.

Kilátások

6. Kormányzati beruházási prioritások

A szövetségi kormány befektetésösztönzésre szánt kerete 2014-2020 között 40 Mrd EUR

Beruházásösztönzési formák Németországban:

- Szektorális beruházásösztönzés: pl. Energiaátmenet – megújuló energia, digitális agenda és e-mobilitás
- Regionális befektetésösztönzés (kelet-német régiót célzottan támogató gazdaságfejlesztő programok, adókedvezmények)
- KKV-k támogatása: Befektetési támogatás az állami tulajdonú gazdasági fejlesztési intézetek által nyújtott alacsony kamatozású és hosszú távú befektetési hitelek révén. E hitelek hosszabb futamidejűek, mint a kereskedelmi banki hitelek, gyakran tíz vagy annál hosszabb időtartamú. Az ilyen befektetések feltételei kedvezőek, és a hitelfelvevők előnyös kedvezményes kamatlábat élvezhetnek, és a legtöbb esetben díjmentes idő előtti visszaváltást tesznek lehetővé.
- Tematikus befektetési támogatások: K+F, környezetvédelmi fókuszú beruházások támogatása, energiaátmenet, digitális agenda, e-mobilitás

Kilátások

6. Kormányzati beruházási prioritások (3)

(pl. infrastruktúra, digitalizáció, oktatás, mezőgazdaság, stb.)

A szövetségi állam beruházási fókuszának hagyományos területei:

- **közlekedési infrastruktúra fejlesztése** (vasút- és útépitések, kiemelten: klímabarát közlekedési rendszerek kiépítése)
- **digitális infrastruktúra fejlesztése** (szélessávú-internethálózat, 5G)
- **szakképzés és oktatás** (digitális alapkompenciák)
- **tudomány- és kutatásfejlesztés** (alapkutatás és alkalmazott kutatás)
- **bürokráciacsökkentés** (digitális ügyintézés)

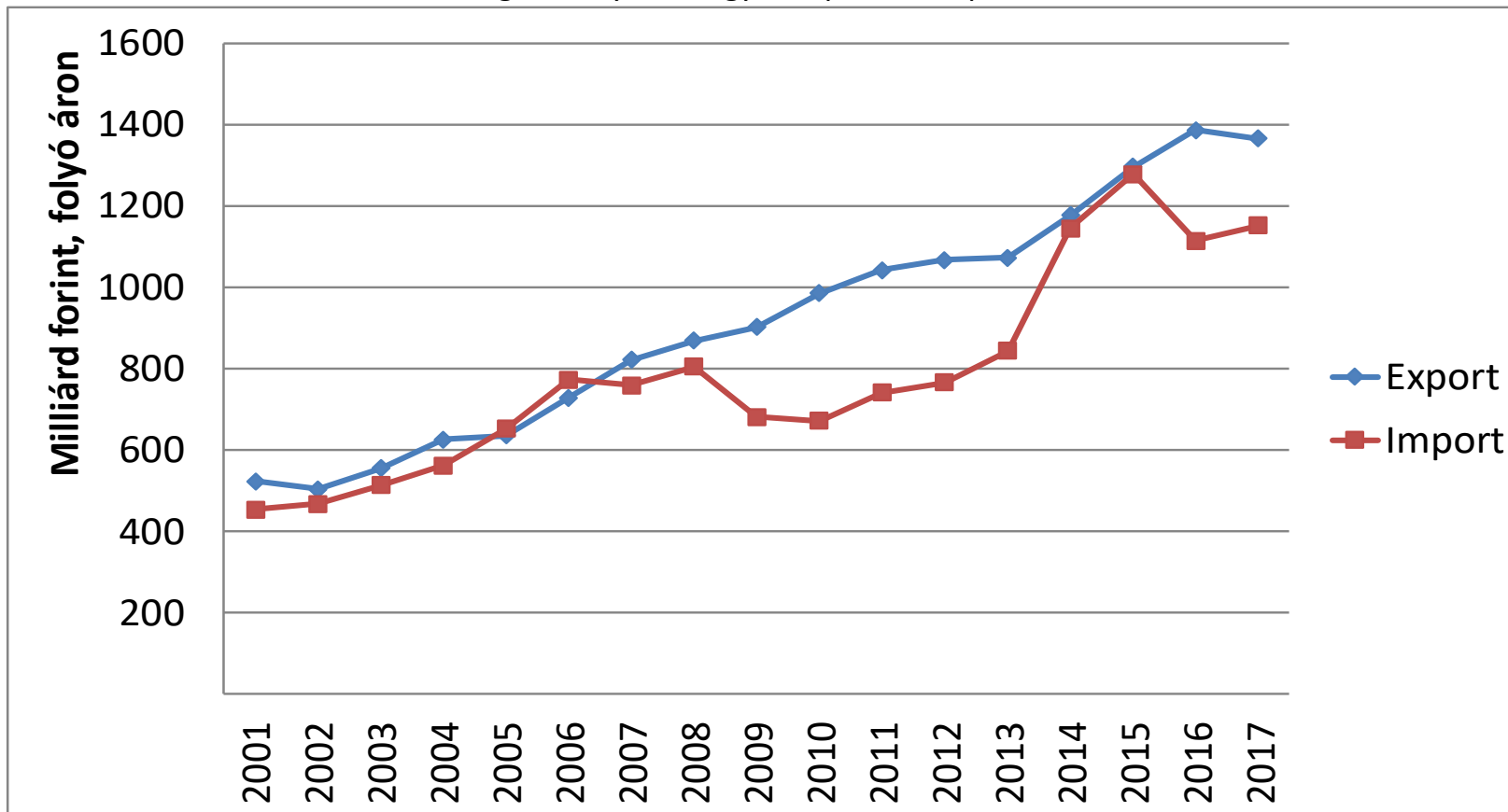
Az erős ipari hagyományokkal (old economy) rendelkező tartományokban a digitalizáció területén (new economy) is kiemelkedő szerepre törekszik Németország. Ennek érdekében a tartományok digitális hub-okat hoznak létre, és komoly tartományi forrásokat különítenek el (példa: Észak-Rajna-Vesztfália). Ezen kívül a start-upok támogatása és nagyvállalatokkal való kooperációinak elősegítése is fókuszban van.

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kereskedelmi forgalom

Németországba irányuló magyar export és import adatok

Forrás: KSH

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kereskedelmi kapcsolatok

1. Magyar vállalati attitűd az ország piaca felé
2. Exportszerkezet, hozzáadott érték, kiemelkedő szereplők (kétoldalú áruforgalom termékcsoport szinten)
3. Gazdaságdiplomáciai kapcsolatrendszer (GEM, GVB, magas szintű találkozók, vízummentesség)
4. Vásárokon való részvétel, kereskedelmi delegációk az elmúlt egy évben
5. Tervezett megjelenések, támogatott kiállítások, delegációk
6. Üzleti környezetre vonatkozó gyakorlati tudnivalók: állami ünnepek, üzleti kultúra tudnivalók (interkulturális, protokoll, stb.)
7. Beviteli szabályozás sajátosságai, különleges előírások, piacra lépési nehézségek
8. Bankrendszer, ajánlott fizetési módok (nemfizetési kockázat szintje), árfolyamkockázat
9. Egyéb üzleti kockázati faktorok a célországban (partnerek ellenőrzésének módja, pl. van-e kötelező kamarai nyilvántartás, korrupció esélye, átlagos üzletkötési idő, stb.)
10. Közbizottsági rendszer, részvételi lehetőségek projekteken, közbizottságokban, pályázatokban
11. Célországban található partnerszervezetek (kamarák, szövetségek, exportösztönző társszervezet)
12. Kapcsolatfelvétel, partnerkeresés javasolt módja (vásárok, kamarai kapcsolat, ágazati szövetségek stb.)
13. Fizetési módok és javasolt értékesítési csatornák
14. Szállítási lehetőségek és feltételei

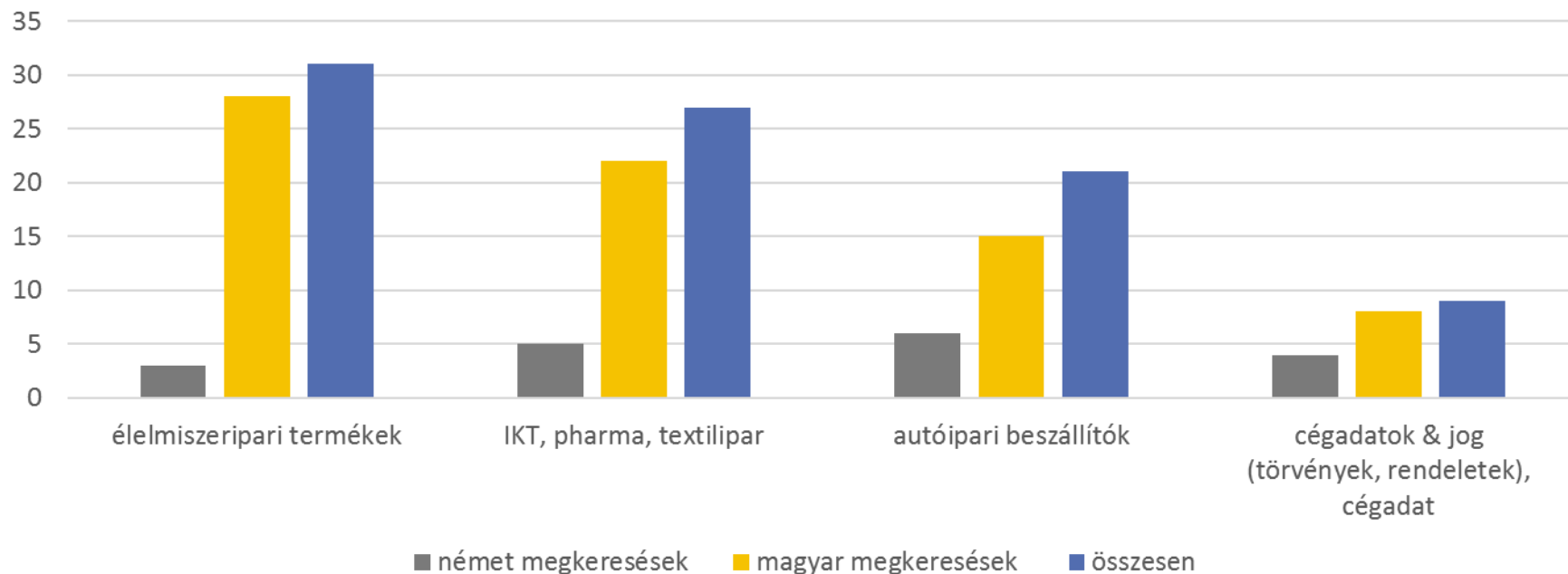

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kereskedelmi kapcsolatok

1. Magyar vállalati attitűd az ország piaca felé

Üzleti érdeklődések ágazat szerinti bontásban
(2016.07.01. - 2018.06.30.)

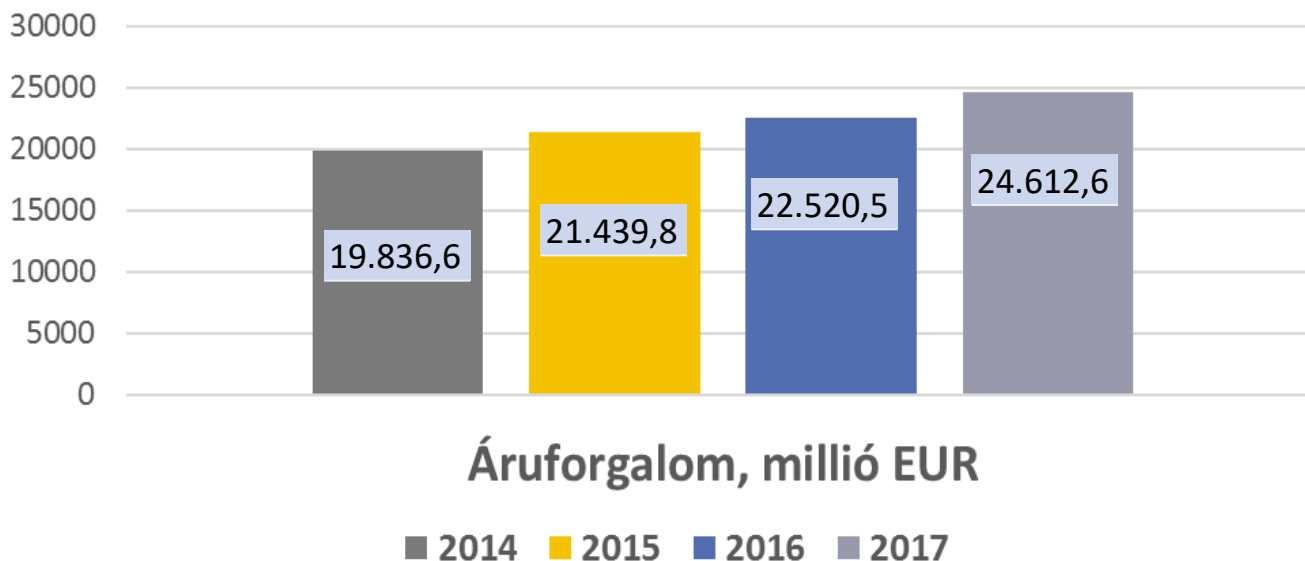

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kereskedelmi kapcsolatok

2. Exportszerkezet, hozzáadott érték, kiemelkedő szereplők

Áruforgalom Magyarország és Németország között, 2014 – 2017

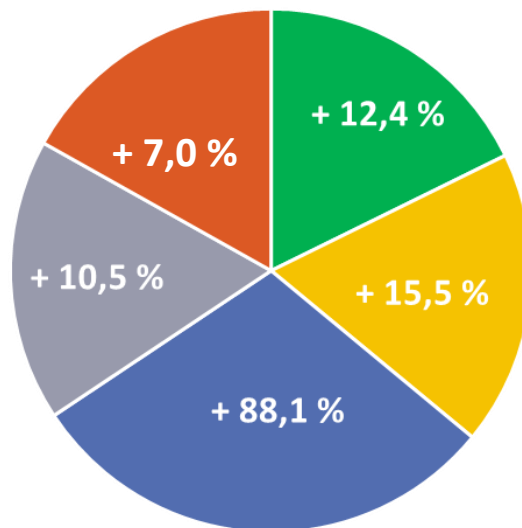

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kereskedelmi kapcsolatok

2. Exportszerkezet, hozzáadott érték, kiemelkedő szereplők

Árucsoportok szerinti megoszlás, növekedés / csökkenés az előző évhez képest, 2017

■ Élelmiszerek, italok, dohány ■ Nyersanyagok ■ Energiahordozók ■ Feldolgozott termékek ■ Gépek, szállítóeszközök

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kereskedelmi kapcsolatok

3. Gazdaságdiplomáciai kapcsolatrendszer: Gazdasági Vegyes Bizottságok - Berlini Nagykövetség

Berlin: Magyar-német Innovációs Platform, magyar mcs. Első ülése: 2018. október 31-én az ITM vezetésével

Magyar-Tübingiai GVB

A 2018. október 29-30-ára tervezett ülést elhalasztották.

Magyar-Szász GVB

Aktuálisan nem tervezett. A tartományhoz fűződő kapcsolatok fejlesztésének legfontosabb, korábban általában kétéves rendszerességgel összeülő grémiuma a kilencvenes évek elején létrehozott

Szász-Magyar Fórum.

Magyar-Szász-Anhalt GVB

GVB nincs kilátásban. A kétoldalú gazdasági együttműködést illetően a legnagyobb esélyek a járműipari beszállításokban vannak. Ezt az együttműködést szolgálja az a tartományi stand, amely 2017 őszén a budapesti autóipari beszállítói vásáron megjelent.

Magyar-Brandenburgi GVB

A brandenburgi tárgyalópartner többszöri megkeresésre sem támogatta a GVB létrehozását, így Brandenburg tartománnyal a jövőben nem várható GVB formájában együttműködés.

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kereskedelmi kapcsolatok

3. Gazdaságdiplomáciai kapcsolatrendszer: München és Stuttgart

Müncheni Főkonzulátus

Bajorország és Magyarország között hagyományosan 2 évente rendezik meg a Vegyesbizottsági üléseket. Legutóbb Budapesten, 2016. októberében került rá sor. A következőt várhatóan 2019. elején, Münchenben szervezik meg (a tartományi választások miatt).

Stuttgarti Főkonzulátus

Miniszteri szintű látogatás:

Global Connect: 2018. június 20. Szijjártó Péter miniszter látogatást tett a stuttgarti külgazdasági fórumon

GVB: 2017. február 15-17. Magyar Levente miniszter-helyettes és delegációja (Stuttgart).

GVB: 2019 Magyarország

2017 delegációk:

Íjgyártó István államtitkár 2017. január 14.

Magyar Levente államtitkár 2017. február 15-17.

Dr. Szabó László miniszter-helyettes 2017. április 4-5.

Soltész Miklós államtitkár 2017. május 21-22.

Orbán Viktor miniszterelnök 2017. július 1.

Szijjártó Péter miniszter 2017. július 11-12.

Szijjártó Péter miniszter 2017. szeptember 29.

Balog Zoltán miniszter 2017. október 27-29.

Palkovics László államtitkár 2017. november 6-7.

2018 delegációk:

Szijjártó Péter miniszter látogatása Stuttgartban 2018. június 20.

Palkovics László miniszter látogatása 2018. október 18-19.

Szijjártó Péter miniszter 2018. október 17.

Jakab István alelnök látogatása 2018. november 14-15.

Palkovics László miniszter látogatása 2018. november 19.

Várhatóan Orbán Viktor miniszterelnök látogatása 2018. november 22.

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kereskedelmi kapcsolatok

3. Gazdaságdiplomáciai kapcsolatrendszer: Düsseldorf

Düsseldorfi Főkonzulátus

A Magyar-NRW Kormányközi Vegyesbizottság (KKVB) legutóbbi ülésére 2018. március 8–9-én Budapesten került sor. A társelnökök Magyar Levente miniszter-helyettes és Stephan Holthoff-Pförtner (CDU) tartományi szövetségi és Európa-ügyi miniszter vezetésével 27 projektről tárgyaltak hat fő együttműködési területen (gazdaság- és vállalkozásfejlesztés, ipari technológiák, klaszterek és szövetségek közötti együttműködés, bel- és igazságügy, oktatás, környezetvédelem).

2017 delegációk:

Miniszteri látogatásra (KKM) NRW tartományban legutóbb 2016 októberében került sor.

2017 októberében Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter részt vett a kölni ANUGA élelmiszeripari szakkiállításon.

2017 novemberében Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter részt vett a Bonnban megrendezett ENSZ klímacsúcson.

A Magyar-Hesseni Vegyes Bizottság legutóbbi, hatodik ülése 2004. március 4-5-én volt Budapesten. Magyar Levente államtitkár 2014. október 30-án Tarek Al-Wazir hesseni gazdasági miniszterrel (Zöldek) folytatott offenbach-i megbeszélése során javaslatot tett az 1996-ban létrehozott VB tevékenységének újraindítására. Azóta a hesseni gazdasági kormányzat azt szorgalmazza, hogy az együttműködési projektek ne egy VB keretei között, hanem attól függetlenül, a megjelölt projektpartnerek közvetlen kapcsolatfelvétele és együttműködése keretében kerüljenek megvalósításra.

Hessen tartományban legutóbb 2017. március 14-én tett munkalátogatást Szijjártó Péter miniszter.

Kereskedelmi kapcsolatok

4. Vásárokon való részvétel, kereskedelmi delegációk 2017 / 2018

2017:

2017. január 16-21. Bau Messe – Építőipari Szakkiállítás. 8 magyar kiállító és 50 fős szakmai delegáció vett részt Münchenben.

2017. február 15-18. Nürnberg, Biofach és Vivaness - Nemzetközi Bio-Élelmiszer és Bio-Áru Szakkiállítás. Magyarországot az AMC - Agrármarketing Centrum Nonprofit Kft. közösségi standdal képviselte, amely szervezet aktív szerepet tölt be a magyar agrárium és élelmiszergazdaság versenyképességének és üzleti eredményeinek javításában. A magyar standon idén 15 kiállító jelent meg.

2017. május 9-12. Münchenben, Transport Logistic vásár. A kétévente megrendezett kiállítás a szakma legnagyobb programja, 124 országból 55.000 látogató részvételével, valamint 62 nemzet több mint 2.000 kiállítójával rendezték meg. Magyarországról elsősorban magánvasutak, a vasúti közlekedés és a fuvarozás cégei jelentek meg.

2017 szeptemberében Lepsényi István államtitkár (NGM) és dr. Mernyei Ákos helyettes államtitkár (NFM) látogatást tett Frankfurtban az IAA nemzetközi autóipari vásáron és konferencián, továbbá a Német Közlekedési és Digitális Infrastruktúra Szövetségi Minisztérium által szervezett magas szintű párbeszédén. Megbeszélést folytattak a VDA ügyvezetőjével, dr. Joachim Damaskyval, valamint Mariya Gabriel digitális gazdaságért és társadalomért felelős európai biztossal.

2017 októberében Zsigó Róbert földművelésügyi államtitkár a kölni Anuga nemzetközi élelmiszeripari szakkiállításra látogatott, és tárgyalást folytatott az észak-rajna-vesztfáliai földművelésügyi, környezetvédelmi és fogyasztóvédelmi államtitkárral.

2017. október 4-7. Expo Real, Európa legnagyobb ingatlan és befektetési szakvására. A HIPA vezetésével és szervezésében, Budapest önkormányzatával és az Ingatlanfejlesztői Kerekasztal Egyesülettel (IFK) együttműködve Budapest 120 négyzetméteres közösségi standdal jelent meg.

2017. november 14-17. Productronica, MNKH közösségi stand részvételével.

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kereskedelmi kapcsolatok

4. Vásárokon való részvétel, kereskedelmi delegációk 2017 / 2018

2018:

2018. február 14-17 között rendezték meg Nürnbergben a 29. BIOFACH és VIVANESS szakkiállítást. A kiállításon összesen 14 magyar szereplő (cégek és minősítő szervezet) vett részt, az élelmiszerek vonatkozásában az Agrármarketing Centrum koordinálásában.

2018. március 17-19-én Gál Péter helyettes államtitkár és dr. Kiss Eliza miniszteri biztos vezetésével FM delegáció vett részt a Düsseldorf ProWein borászati és égetettszesz vásáron.

2018. május 14-18. Az ITFA két évente megrendezésre kerülő víz-, szennyvíz-, hulladék- és nyersanyag-gazdálkodási világvásár. Magyarországról összesen 15 kiállító érkezett, ebből az MNKH közösségi standján 9 szerepelt.

2018. szeptember 15-20. IBA, sütőipari szakvásár a Magyar Pékszövetség Delegációjának részvételével.

2018. október 8-10 Expo Real. A HIPA vezetésével és szervezésében, Budapest önkormányzatával és az Ingatlanfejlesztői Kerekasztal Egyesülettel (IFK) együttműködve Budapest 120 négyzetméteres közösségi standon jelent meg.

2018. november 13-16 Electronica, MNKH közösségi standdal.

Kereskedelmi kapcsolatok

5. Tervezett megjelenések, támogatott kiállítások, delegációk a düsseldorfi főkonzulátus területén

ISH	Frankfurt	2019. március 11-15.	Épülettechnológia, energiatechnológia, klimatechnológia és megújuló energia vásár
E-World	Essen	2019. március 5-7.	Vezető energetikai, energiakereskedelmi kiállítás
Gamescom	Köln	2019. augusztus 27-31.	Vezető digitális játékkiállítás
IAA	Frankfurt	2019. szeptember 12-22.	Vezető mobilitási, autóiipari szakkiállítás
Medica	Düsseldorf	2019. november 18-21.	Vezető egészségügyi szakkiállítás
CPhI	Frankfurt	2019. november 5-11.	Vezető gyógyszeripari szakkiállítás
ISM	Köln	2019. január 27-30.	Édesipari kiállítás
IPM	Essen	2019. január 22-25.	Kertészeti, kertépítési szakkiállítás
A+A	Düsseldorf	2019. november 5-8.	Munkavédelmi szakkiállítás
Jagd und Hund	Dortmund	2019. január 29-február 3.	Európa legnagyobb vadászati kiállítása
K 2019	Düsseldorf	2019. február 8-12.	Vezető műanyagipari vásár

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kereskedelmi kapcsolatok

5. Tervezett megjelenések, támogatott kiállítások, delegációk a stuttgarti főkonzulátus területén

	KIÁLLÍTÁS NEVE	Helyszín	Időpont	Tematika
Zöldgazdaság, infrastruktúra- és technológiai fejlesztések	Global Automotive Components and Suppliers Expo 2019	Messe Stuttgart	21.05.2019 - 23.05.2019	Autóipar
	Automotive Interiors Expo 2019	Messe Stuttgart	21.05.2019 - 23.05.2019	Autóipar
Egészséggazdaság, orvostechika, gyógyszeripar	Medizin 2019	Messe Stuttgart	25.01.2019 - 27.01.2019	Orvostechikai eszközök, termékek, eljárások szak-kiállítása
Agrobusiness, élelmiszeripar, mezőgazdasági gép	Südback 2019	Messe Stuttgart	21.09.2019 - 24.09.2019	Sütőipari kiállítás
Egyéb	0711 Spirits 2019	Messe Stuttgart	25.01.2019 - 27.01.2019	Alkoholos és nem-alkoholos italok bemutatása
	CMT Stuttgart 2019	Messe Stuttgart	12.01.2019 - 20.01.2019	Turisztikai kiállítás

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kereskedelmi kapcsolatok

5. Tervezett megjelenések, támogatott kiállítások, delegációk a berlini nagykövetség területén

Berlin: Nemzetközi Zöld Hét, Fruit Logistica, IFA, InnoTrans, ILA,
Bitkom-konferenciák

Hannover: CeBIT, Hannoveri Ipari Vásár

Lipcse: Nemzetközi autóipari beszállítói vásár (Z'Messe)

Potsdam: Green Ventures

2017-ben a legfontosabb vásári részvétel volt a Zöld Hét, a CeBIT, a Hannover Messe és az IFA.

2018-ban a legfontosabb vásári részvétel a CeBIT, Hannover Messe, IFA, IAA Nutzfahrzeuge és az InnoTrans 18.

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kereskedelmi kapcsolatok

6. Üzleti környezetre vonatkozó gyakorlati tudnivalók: állami ünnepek, üzleti kultúra tudnivalók

Állami ünnepek

Ünnepnapokon a munkát felfüggesztik, általános foglalkoztatási tilalom van érvényben (9. § ArbZG). Kivételek vonatkoznak például a sürgősségi és mentőszolgálatokra, tűzoltókra, kórházakra és éttermekre (10. § ArbZG).

A munkaszüneti napokat **az egyes szövetségi államok ünnepnapi törvényei határozzák meg**. Ehhez hasonlóan **az iskolai és tanítási szüneteket is tartományi szinten szabályozzák**. Csak október 3-án a Német Egység Napja van szövetségi szinten ünnepnapként meghatározva.

Összesen kilenc ünnep van egységesen szabályozva minden szövetségi tartományban, ezek: **Újév, Nagypéntek, Húsvét hétfő, Úrnapja, Pünkösöd hétfő, Május 1., A Német Egység napja, Karácsony (december 25. és 26.)**

December 24-e és a Szilveszter munkanapok.

Kereskedelmi kapcsolatok

6. Üzleti környezetre vonatkozó gyakorlati tudnivalók: üzleti kultúra tudnivalók

A fizikai érintkezésben a németek általában konzervatívabbak és óvatosabbak. Egy karnyi távolság megfelelő, a puszi/csók adása nem gyakori a mindennapi életben. Ha kézfogásra kerül sor, a nők számára is kezet kell nyújtani és velük is kezet kell fogni, a férfiakhoz hasonlatosan.

Az üzleti élet ruhái meglehetősen konzervatívak, korlátozottak. A nők esetében az egyszerű, elegáns ruhák viselése komolynak és kíváncsnak tekinthető, a mini szoknyák és az alacsony nyakkivágások nem gyakoriak, kerülendőek.

Németországban a kommunikáció stílusa általában közvetlen és egyenes, az érzelmek ritkán játszanak szerepet a beszélgetésekben. Tehát nem sértő, ha a partner a small talk mellőzésével, egyből álláspontjáról vagy véleményéről beszél. Mivel a német emberek közvetlen módon kommunikálnak, értékelik azt, ha partnerük is egyértelműen fejezi ki magát és lényegre törően beszél.

A telefonhívások esetében a vezetékneven kell bemutatkozni. Hasonlóképpen figyelmet kell fordítani az udvariasságra, amikor olyan személy felhívására kerül sor, aki még ismeretlen. Németországban általában először el kell nyerni a partner szimpátiáját, bizalmát ilyen esetben. A magázódás elterjedtebb, mint Magyarországon, kivétel a „fiatalos” vállalati milliő (start-upok, co-working helyek).

Kereskedelmi kapcsolatok

6. Üzleti környezetre vonatkozó gyakorlati tudnivalók (2): üzleti kultúra tudnivalók

Tárgyalások vagy munkamegbeszélések esetében rendkívül fontos a pontos érkezés. A rögzített kezdési és befejezési idő a német találkozók kultúrájának része, megsértése illetlen. Hasonlóképpen a napirendhez való ragaszkodás **és az eredményekre és megoldásokra való fókuszálás** is a német üzleti kultúra része.

Ha fix munkaidős állásról van szó, feltétlenül figyelni kell a pontosságra. Késés esetén feltétlenül jelezni kell azt munkatársak felé, és mindenképpen elnézést kell kérni.

Németországban szokatlan, hogy más kollégák előre be nem jelentett módon más irodájába lépjenek, hogy fontos témákról beszéljenek. Ha váratlanul sürgető kérdések megoldása szükséges, amelyeket rövid időn belül meg kell oldani, akkor a legjobb annak telefonon való megérdeklődése, hogy a partnernek van-e ideje megbeszélni a kérdést.

Az üzleti kapcsolatok általában nagyon professzionálisak és **célorientáltak**. Minden körülmények között szem előtt kell tartani a vállalat alkalmazotti hierarchiáját, és mindig a hierarchiának megfelelő személyhez kell fordulni a kérdésekkel.

A small talkban a németek olyan általános és könnyű témákról szeretnek beszélgetni, mint az időjárás, az utazás, a sport vagy egyéb hobbik. A megosztó kérdések kerülendőek.

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kereskedelmi kapcsolatok

7. Beviteli szabályozás sajátosságai, különleges előírások, piacra lépési nehézségek

Németország az Európai Unió tagállama.

A termékek és szolgáltatások szabad áramlása, mint uniós alapjog, így a közösségi alapelvvel összhangban nincsenek sem piaci korlátozások vagy nehézségek, sem különleges előírások, amelyek eltérnének az uniós szabályoktól.

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kereskedelmi kapcsolatok

8. Bankrendszer, ajánlott fizetési módok (nemfizetési kockázat szintje), árfolyamkockázat

Németország az eurózóna tagja. A német bankrendszer az EU-s szabályoknak megfelel.

Németországban a cégek közel háromnegyede (74,7 %-a) határidőre fizet, ezzel Németország kiemelkedő helyen áll az összes európai uniós tagállam között. Összehasonlításként:
Svájc: 55,3 %; Spanyolország: 41,1 %; Magyarország: 40,8 %; Franciaország: 33,4 %; Ausztria: 33,3 %; Nagy-Britannia: 26,3%.

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kereskedelmi kapcsolatok

8. Bankrendszer, ajánlott fizetési módok (nemfizetési kockázat szintje), árfolyamkockázat

Németország hitelminősítése stabil, a nemfizetési kockázat alacsony

Minősítő	Minősítés	Tendencia, kilátások	Minősítés dátuma
Moody's	AAA (legmagasabb)	Stabil	2017. február 24.
Standard & Poors	AAA (legmagasabb)	Stabil	2012. január 13..
Fitch	AAA (legmagasabb)	Stabil	2018. augusztus 3.

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kereskedelmi kapcsolatok

9. Egyéb üzleti kockázati faktorok a célsországban

Az ún. szabad vállalkozói tevékenységek (*freies Gewerbe, freie Berufe*) gyakorlásához nem szükséges sem szakképzettség igazolása, sem ipari- és kereskedelmi kamarai tagság.

Kamarai tagsági kötelezettség csak iparúzással kapcsolatos tevékenységnél áll fenn (kereskedelem, kézműves iparűzés, gyártó termelés stb.). A tanácsadói tevékenység alapvetően a szabad szellemi foglalkozás kategória alá esik, és nem kötődik kamarai tagsághoz.

További információk:

www.gruenderlexikon.de/checkliste/informieren/weiterbildung/mitglied-kammer-werden

<http://www.gtai.de/GTAI/Navigation/EN/Invest/investment-guide.html>

<https://www.gtai.de/GTAI/Navigation/EN/Invest/Service/Publications/business-information,t=investors-basics-setting-up-business-in-germany,did=384548.html>

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kereskedelmi kapcsolatok

10. Közbeszerzési rendszer: szövetségi és tartományi oldalak

Szövetségi szintű, országos lefedettségű közbeszerzési pályázatok kiírása:

<http://www.bund.de/Content/DE/Ausschreibungen/Suche/Formular.html>

<http://ausschreibungen-deutschland.de>

Néhány főbb tartományi szintű közbeszerzési pályázati kiírások:

Észak-Rajna-Vesztfália:

<http://www.evergabe.nrw.de/VMPCenter/company/welcome.do>

<http://www.vergaben-wirtschaftsregion-aachen.de/VMPSatellite/company/welcome.do>

Stadt Köln: <http://vergabe.stadt-koeln.de/VMPSatellite/company/welcome.do>

Westfalen: <http://www.vergabe-westfalen.de/VMPSatellite/company/welcome.do>

Rajna-Pfalz: <http://www.vmp-rheinland.de/VMPSatellite/company/welcome.do>

<http://www.vmp-rheinland.de/VMPSatellite/company/welcome.do>

Saar-Vidék: <http://www.saarland.de/ausschreibungen.htm>

Hessen: <http://www.had.de/home.html>

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kereskedelmi kapcsolatok

10. Közbeszerzési rendszer: nyilvános adatbankok

Közbeszerzési pályázatok nyilvánosan hozzáférhető adatbankjai

Forrás a linkekhez: <http://www.vergabe.de/auftragsdatenbanken>

[TED - Tenders Electronic Daily](#) Európai Unió adatbázis

[bund.de - Ausschreibungen](#) Német szövetségi pályázati adatbázis

[e-Vergabe](#) Szövetségi Elektronikus közbeszerzési adatbázis

[vergabe.bayern.de](#) Bajor Közbeszerzési platform

[Vergabemarktplatz Brandenburg](#) Brandenburgi Közbeszerzési platform

[Vergabeplattform der Freien Hansestadt Bremen](#) Bréma és Észak-Nyugat No. közbeszerzési adatbázisa

[hamburg.de - Ausschreibungs- und Einkaufsdienste](#) Hamburgi közbeszerzési platform

[HAD - Hessische Ausschreibungsdatenbank](#) Hesseni közbeszerzési adatbázis

[Mecklenburg-Vorpommern – Dienstleistungsportal](#) Mecklenburg-Vorpommern közbeszerzési platform

[Vergabe Niedersachsen](#) Niedersachsen közbeszerzési platform

[Vergabemarktplatz Nordrhein-Westfalen](#) ÉRV közbeszerzési platform

[saarland.de - Ausschreibungen](#) Saarland közbeszerzési platform

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kereskedelmi kapcsolatok

10. Közbeszerzési rendszer: kereskedelmi adatbankok (fizetős szolgáltatás)

Közbeszerzési pályázatok kereskedelmi formában hozzáférhető (fizetős) adatbankjai

Forrás a linkekhez: <http://www.vergabe.de/auftragsdatenbanken>

[Vergabe24](#) Összesített közbeszerzési portál

[Deutsches Ausschreibungsblatt](#) Kormányzati, vállalati és privát közbeszerzések

[Staatsanzeiger eServices](#) Bajor közbeszerzési adatbank

[Vergabeportal Sachsen](#) Szász közbeszerzési adatbank

[Ausschreibungsanzeiger Thüringen](#) Elektronikus pályázati oldal

[bi - AusschreibungsDienste](#) Kormányzati és privát közbeszerzések

[infodienst-ausschreibungen.de](#) Kormányzati és privát közbeszerzések, európai és német

[Submissions-Anzeiger](#) Kormányzati és privát közbeszerzések

[subreport](#) Kormányzati és privát közbeszerzések

[vergabereport](#) Kormányzati és privát közbeszerzések, európai és német

[Ausbauguide](#) – Építőipari közbeszerzések

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kereskedelmi kapcsolatok

11. Célországban található partnerszervezetek

Országosan:

Német Ipari és Kereskedelmi Kamarák (Deutsche Industrie und Handelskammer, IHK) és ernyőszervezetük (DIHK) elérhető az alábbi címeken: <https://www.ihk.de> ,
<https://www.dihk.de>

Főbb tartományi szinten:

Berlin	Ipari és Kereskedelmi Kamara (Industrie und Handelskammer, IHK): Berlin. Elérhető: https://www.ihk-berlin.de/
Szászország	Ipari és Kereskedelmi Kamara (Industrie und Handelskammer): Lipcse, Drezda, Chemnitz Elérhetőek: http://www.sachsen.ihk.de/
Tübingia	Ipari és Kereskedelmi Kamara (Industrie und Handelskammer): Erfurt Elérhető: https://www.erfurt.ihk.de/

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kereskedelmi kapcsolatok

12. Kapcsolatfelvétel, partnerkeresés javasolt módja

German Trade and Investment Agency (GTAI)

Német befektetési és kereskedelemfejlesztési Ügynökség

<https://www.gtai.de/GTAI/Navigation/DE/welcome.html>

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kereskedelmi kapcsolatok

13. Fizetési módokat, és javasolt értékesítési csatornák

Németország az Európai Unió tagállama és az eurózóna tagja.

Hivatalos fizetőeszköz: EUR

A termékek és szolgáltatások szabad áramlásával kapcsolatban a közösségi alapelvvel összhangban nincsenek sem piaci korlátozások, sem egyéb nehézségek a fizetési módok esetén, amelyek eltérnének egyéb uniós tagállamok általános üzleti szokásoktól.

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kereskedelmi kapcsolatok

14. Szállítási lehetőségek és feltételei

Németország az Európai Unió tagállama és az eurózóna tagja.

A termékek és szolgáltatások szabad áramlásával kapcsolatban a közösségi alapelvvel összhangban nincsenek sem piaci korlátozások, sem egyéb nehézségek a fizetési és szállítási módok esetén, amelyek eltérnének egyéb uniós tagállamok általános üzleti szokásoktól.

Befektetési kapcsolatok

1. Legnagyobb magyarországi befektetők és tevékenységük
2. Befektetés-ösztönzési projektek az előző években
3. A célország befektetés-ösztönzési rendszerének bemutatása
4. Cégalapítási szabályok, társasági formák, cégbejegyzés adminisztrációs igénye
5. Adózási szabályok, befektetés esetén adózási kedvezmények a célországban
6. Ajánlott céggépviselési formák a célországban
7. Befektetésekhez igénybe vehető munkaerő támogatások, pályázati források
8. Jogszabályi háttér bemutatása felsorolás szerűen

További információk:

<http://www.gtai.de/GTAI/Navigation/EN/Invest/investment-guide.html>

<https://www.gtai.de/GTAI/Navigation/EN/Invest/Service/Publications/business-information,t=investors-basics-setting-up-business-in-germany,did=384548.html>

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Befektetési kapcsolatok

1. Legnagyobb német befektetők Magyarországon

Daimler AG	autógyártás
AUDI	autógyártás
BMW	autógyártás
Continental AG	abroncs- és gumiipar, autóiipari beszállító
Siemens AG	háztartási elektronika, autóiipari beszállító
Bosch Csoport	háztartási elektronika, autóiipari beszállító
Knorr-Bremse	fékrendszerek, autóiipari beszállító
ZF Hungária	autóiipari beszállító
FESTO	automatizálás, autóiipari beszállító
Deutsche Telekom AG	telekommunikáció
IT Services Hungary Szolgáltató Kft.	IT, telekommunikáció
Henkel Magyarország Kft.	vegyipari gyártó, háztartási vegyszerek
Thyssenkrupp Presta Hungary Kft.	fémfeldolgozás, autóiipari beszállító

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Befektetési kapcsolatok

2. Befektetés-ösztönzési projektek fókuszba állami szinten és tartományi szinteken

Súlyponti területek

Infrastruktúra, digitalizáció, oktatás, mezőgazdaság, elektromobilitás, duális képzés, mezőgazdaság, egészségügy és egészségipar, ipar4.0, autóipar, CO₂-kibocsátással összefüggő beruházások, közlekedés, energetika, munkaerőpiac, start-up támogatás.

A **Német Szövetségi Állam** befektetési stratégiája betekinethető a Gazdasági Minisztérium honlapján:

https://www.bmwi.de/Redaktion/DE/Downloads/I/investitionsstrategie-bundesregierung-presseinfo.pdf?__blob=publicationFile&v=8

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Befektetési kapcsolatok

2. Befektetés-ösztönzési rendszer - Bajorország

Stratégiai megállapodás van az alábbi bajor vállalatokkal: **Siemens, Audi, Knorr-Bremse**.

További jelentős bajor befektetők: **Krones AG, Regensburger Druckgusswerk – Wolf GmbH, Zollner, FAG, Güntner GmbH, Rosenberger**. A 2018-as év legjelentősebb zöldmezős beruházását a **BMW Group** valósította meg (gyártóüzem létesítése Debrecenben).

Bajorországi strukturális reform

A bajor gazdasági kormányzat strukturális és intézményi átalakítást hajt végre, amelynek célja, hogy fokozza a külföldi tőkebefektetés tartományon belüli mértékét, továbbá arra ösztönözze a vállalkozásokat, hogy ne csak Münchenben és közvetlen agglomerációjában telepedjenek le gazdasági jelleggel. Ezen gondolatnak a jegyében született meg az **Invest Daheim – „Fektesz be a hazádban”**, amelynek elsődleges feladata a vidék iparosítása és a vállalkozói környezet számára vonzóvá tétele. A strukturális reform részeként létrejön egy úgynevezett **Bajor Gazdaságösztönző Ügynökség** olyan jogelőd szervezetekből, mint az Invest in Bavaria, a Bayern International valamint az újonnan létrehozott Invest Daheim szervezet.

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Befektetési kapcsolatok

2. Befektetés-ösztönzési rendszer - Berlin és a kelet-német régió

Az „**Aufbau Ost**” (Kelet-Németország felzárkóztatása) állami befektetési programok fókusza az új tartományokban:

- Oktatásügyi infrastruktúra: óvodák, iskolák, sportlétesítmények, felsőoktatási intézményi bővítések,
- környezetvédelem,
- szociális lakásépítő programok, városfejlesztés,
- tömegközlekedés fejlesztése, útépitések.

Általánosságban, a volt kelet-német tartományok gazdasági lemaradása jelentős, a munkanélküliség magasabb, a társadalmi elégedetlenség nő. A kormány célja a különbségek csökkentése.

Befektetési kapcsolatok

4. Cégalapítási szabályok, társasági formák, cégbejegyzés

Cégalapítás / vállalkozási forma

A különböző formák közötti társasági- vagy adójogi kérdéseket illetően mindenképpen érdemes egy cégjogban és adójogban jártas helyi ügyvéd tanácsát kérni. Cégalapítással kapcsolatban segítségre lehet a **Német Gazdasági Minisztérium** (Bundesministerium für Wirtschaft und Energie) által üzemeltetett, cégalapítással kapcsolatos információs portál is: <http://www.existenzgruender.de>

Kamarai tagság (Ipari- és Kereskedelmi Kamara)

Az ún. szabad vállalkozói tevékenységek gyakorlásához nem szükséges sem szakképzettség igazolása, sem ipari- és kereskedelmi kamarai tagság. Kamarai tagsági kötelezettség csak iparúzással kapcsolatos tevékenységnél áll fenn (kereskedelem, kézműves iparúzás, gyártó termelés stb.). A tanácsadói tevékenység alapvetően a szabad szellemi foglalkozás kategória alá esik és nem kötődik kamarai tagsághoz.

Társasági formák:

- Unternehmergesellschaft (UG) vagy Mini GmbH vagy „Ein Euro GmbH”
- Polgári jogi társaság - Gesellschaft des bürgerlichen Rechts (GbR)
- Betéti társaság - Kommanditgesellschaft (KG)
- Közkereseti társaság - Offene Handelsgesellschaft (OHG)
- Szabad foglalkozást űzők társulása - Partnerschaftsgesellschaft (PartG)
- Korlátolt felelősségű társaság és társa betéti társaság - GmbH & Co. KG

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Befektetési kapcsolatok

5. Adózási formák

Jövedelemadó (Progresszív adózási sávok) - Einkommenssteuer

1. Adómentes összeg: 0-7.664,00.- €/év. Nem keletkezik jövedelemadó, vagyis adómenetes.
2. Alsó zóna: növekedő adóhányad 15%-tól 23,97-ig a 7.665,00.-12.739,00.- € sávban.
3. Progressziós zóna: növekedő adóhányad 23,97%-tól 42,00%-ig a 12.70,00- 52.151,00.- € sávban.
4. Proporcionális zóna: 42%-os adóhányad 52.152,00.- € fölött.

Forgalmi adó (ÁFA) - Umsatzsteuer

Németországban az általános forgalmi adó hatálya alá tartozó termékekre és szolgáltatásokra jelenleg 19%-os adót vetnek ki. Élelmiszerekre, könyvekre, művészeti és más kulturális termékekre, valamint az életfenntartás szempontjából fontos árucsoportokra a forgalmi adó mértéke 7%. A külföldi vállalatok németországi telephelyei, mint belföldi adóalanyok a német adójog szerint a lebonyolított üzletek utáni bevételt a német adóhivatal felé (Finanzamt) havonta vagy negyedévente (általános adó forgalomtól függően) kötelesek bevallani és befizetést teljesíteni.

Egységes társasági adó – Körperschaftssteuer

A német adójog nem tesz különbséget magyar anyacég németországi telephelye, vagy a német jogállás szerint önálló belföldi társaságként működtetett magyar leányvállalat között. Mindkét esetben belföldi (németországi) adóalanynak minősül, így mindkét vállalati adóforma adóköteles. A külföldi vállalatok németországi telephelyei éppúgy saját adószámot kapnak, mint a belföldi cégek, emellett adójogilag is önálló társaságként rendszeresen, teljes körűen adónyilatkozatot és adóbevallásokat kell benyújtaniuk a német adóhivatal részére. A társasági adót a vállalat nyereségére vetik ki, mértéke Németországban egységesen 15%.

Iparűzési adó – Gewerbesteuer

Az iparűzési adót a városok, községek vonják be saját céljaikra, az adó mértékét is ők állapítják meg, ezért ez régióként igen eltérő Németországban. Általánosságban elmondható, hogy az iparűzési adó mértéke kb. 15%-ot tesz ki, így a 15%-os társasági adóval együtt a vállalatok tényleges adóterhe kb. 30%.

Befektetési kapcsolatok

6. Ajánlott cégeképviselési formák Németországban

(1) Ha természetes személy akar céget alapítani:

- egyéni vállalkozó (Einzelunternehmer): A kezdőtőke nagysága nem meghatározott, a vállalkozó teljes vagyonával (magánvagyonával is) felelős.
- egyszemélyes kft. (Ein-Personen-GmbH): Ugyanazok a jogszabályi intézkedések vonatkoznak erre a cégformára mint egy kft-re.
- egyszemélyes rt. (Ein-Personen-AG)

(2) A társulás/személyegyesítő társaság formái (Personengesellschaft)

- Unternehmergesellschaft (UG) vagy Mini GmbH vagy „Ein Euro GmbH”
- Polgári jogi társaság - Gesellschaft des bürgerlichen Rechts (GbR)
- Betéti társaság - Kommanditgesellschaft (KG)
- Közkereseti társaság - Offene Handelsgesellschaft (OHG)
- Szabad foglalkozást űzők társulása - Partnerschaftsgesellschaft (PartG)
- Korlátolt felelősségű társaság és társa betéti társaság - GmbH & Co. KG

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Befektetési kapcsolatok

6. Ajánlott cégeképviselési formák Németországban

(3) Jogi személyiségű gazdasági társaság/tőkeegyesítő társaság (Kapitalgesellschaft)

- A részvényesek/tulajdonosok általánosságban az üzleti tevékenységért a befektetésük/részesedésük arányában felelnek.
- Az ilyen gazdasági társaságok jogi személyek.
- A részvényesek/tulajdonosok tőkét fektethetnek be anélkül is, hogy aktívan részt vennének a vezetésben.
- Korlátolt felelősségű társaság - Gesellschaft mit beschränkter Haftung (GmbH).
- Részvénytársaság - Aktiengesellschaft (AG)
- Private Company Limited by Shares (Ltd.)

Társasági- vagy adójogi kérdéseket illetően ajánlott egy cég- és adójogban jártas helyi ügyvéddel tanácsát kérni.

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Befektetési kapcsolatok

7. Esetleg befektetésekhez igénybe vehető munkaerő támogatások, pályázati források

Germany Trade & Invest (GTAI)

Honlap: <http://www.gtai.de>

Nemzetközi irodahálózat: A világ 45 országában, összesen 50 iroda és 60 külföldi szolgálatot teljesítő munkatárs érhető el. A GTAI felelős a Német Szövetségi Köztársaság külgazdasági fejlesztéséért és a helyszínmakingért. A GTAI feladatkörébe tartozik a külpiacokról való részletes tájékoztatás. A széleskörű és részletes információs kínálat mindenekelőtt kis és közepes méretű vállalkozásoknak nyújt kompetens és megbízható alapot ahhoz, hogy az új piacra lépéssel kapcsolatos döntéseiket meghozzák. A szervezet a külföldi hálózatának keretében a világ számos országába küld ki munkatársakat, akik a helyszínen kutatják fel a külpiacokról a megfelelő információkat. A külföldre delegált munkatársak munkájuk során szorosan együttműködnek a német külhoni kereskedelmi kamarákkal (AHK).

A GTAI által nyújtott információs kínálat része többek között: a gazdasági helyzet és gazdasági fejlődés felvázolása; ágazati trendek felvázolása; üzleti gyakorlattal kapcsolatos témák; jogi- és vámszabályozások; befektetési és fejlesztési projektek támogatása; (közbeszerzési)pályázati kiírások gondozása; külföldi vállalatok üzleti kooperációs igényeinek kielégítése. A GTAI a német Szövetségi Gazdasági és Technológiai Minisztérium megbízásából hozta létre és működteti [az iXPOS – Külgazdasági portált](#), amely biztosítja a sokféle ajánlat közötti átláthatóságot, valamint koordinálja és összekapcsolja 70 gazdaságfejlesztő intézmény, szervezet és hálózat munkáját.

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Befektetési kapcsolatok

7. Esetleg befektetésekhez igénybe vehető támogatások, pályázati források

Tartományi szintű és szervezeti felépítésű gazdaságfejlesztő intézmények:

Berlin

Berlini Szenátus gazdaságfejlesztő részlege, lásd:

www.berlin.de/wirtschaft/wirtschaftsstandort/investieren-in-berlin/index.de.php

A berlini kamara (**IHK Berlin**), a németországi Ipari- és Kereskedelmi Kamarák országos hálózatának tagja, lásd: www.ihk-berlin.de

Berlin Partner GmbH, tartományi finanszírozású gazdaságfejlesztő ügynökség és a *Berlin Business Location Center* - BLC, www.businesslocationcenter.de

Szászország

Szász Befektetési Ügynökség (WFS), <https://standort-sachsen.de>

Bajorország

Bajor Befektetési Ügynökség (Invest in Bavaria), www.invest-in-bavaria.com

Tübingia

Gazdaságfejlesztő Thüringen mbH, www.leg-thueringen.de

Észak-Rajna-Vesztfália

NRW-Befektetési Ügynökség, NRW Invest, <https://www.nrwinvest.com>

Hessen

Invest in Hessen, www.invest-in-hessen.de

Országos gazdaságfejlesztő programok, pályázati lehetőségek: <http://www.foerderdatenbank.de>

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Befektetési kapcsolatok

8. Jogszabályi háttér bemutatása felsorolás szerűen

Németország az Európai Unió tagállama.

A befektetésekkel kapcsolatos jogszabályi háttér megfelel az uniós gyakorlatnak és a nemzetközi megállapodásoknak (mint pl. International Investment Treaties vagy International Investment Agreements).

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Együttműködési lehetőségek

Alternatív és megújuló
energia

ICT

Járműipar (Daimler, VW,
BMW, Audi, Opel)

Gáz- és olajipari
berendezések

Vízgazdálkodás

K+F, tudás- és technológia
transzfer

Mezőgazdasági és
élelmiszerfeldolgozó
technológiák

Gyógyszerek, gyógyászati
berendezések

Kiemelt ágazatok

1. Ipar (kiemelten: építőipar, gépgyártás, autóipar)

A német iparvállalatok és az ipari termelés dominálja a német gazdaságot. Az éves forgalom alapján a legsikeresebb vállalatok: **autógyártók, Siemens, Hochtief** és a **HeidelbergCement**.

2. Kiskereskedelem (Non-Food): Vezető vállalatok: **Ceconomy, Adidas** és **Henkel**.

3. Autógyártás

A német autógyárak közül az éves forgalom tekintetében három legerősebb konszern: **Volkswagen, Daimler** és a **BMW**.

4. Energiaszolgáltatók és vegyipar

A legnagyobb energiaszolgáltatók: **Uniper, RWE** és **Innogy**. A legfontosabb vegyipar konszernek a **BASF** és a **Linde**.

5. Egészségipar (technológia és szolgáltatás)

A legnagyobb egészségipari cégek a **Fresenius SE**, a **McKesson Europe** és a **Fresenius Medical Care**.

6. Közlekedés

Az éves forgalmat tekintve nagy előnnyel a legeredményesebb vállalat a **Lufthansa**, ezt követi a **Hapag-Lloyd** és az időközben csődöt jelentett és megszüntetett **Air Berlin**.

7. Információs technológia

Az ágazat kiemelkedően eredményes cége az **SAP**, majd az **Infineon** és a **United Internet**.

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

A Berlini Magyar Nagykövetség

Honlapja: <https://berlin.mfa.gov.hu>
Facebook oldala: <https://www.facebook.com/BotschaftUngarn>
Twitter oldala: <https://twitter.com/botschaftungarn>

Dr. Györkös Péter berlini magyar nagykövet Twitter oldala: https://twitter.com/p_gyorkos

A Berlini Magyar Nagykövetség gazdaságösztönző tevékenységének bemutatása:
<http://berlin.kkmsite.info/hun/page/a-kuelkepviselet-gazdasagoesztoenzo-tevekenysege>

Németország – országismertető:
<http://businesshungary.gov.hu/orszagismerteto?orszagismerteto-nemetország>

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Elérhetőségek

Komma Krisztián

Magyarország Nagykövetsége Berlin

Unter den Linden 76

D – 10117 Berlin

Email: kkommai@mfa.gov.hu | Hivatali telefonszám: +49 (0)30 203 10 -110

LLM dr. Bencsik Dávid

Magyar Főkonzulátus Stuttgart | Email: DBencsik@mfa.gov.hu

Barabás Emőke, dr. Schüschletz Sándor

Magyar Főkonzulátus München

Email: EBarabas@mfa.gov.hu | Sandor.Schuschletz@mfa.gov.hu

Kardos Levente

Magyar Főkonzulátus Düsseldorf | Email: Levente.Kardos@mfa.gov.hu